

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

.....

Főszerkesztő:

Szabó Zoltán

Társzerkesztők:

Tárczy Dániel és Nagy Sándor

Felelős szerkesztő:

Zsiros József

.....

T a r t a l o m : Szabó Zoltán : Diákélet. —
Zsiros József : Rendeltetésem. (Vers.) —
Szabó Zoltán : Diákadomák. — Zsiros
József : Nem zörög a haraszt. — Bathó
János : Gyöngyvirágos tavaszeste . . .
(Dal.) — id. Székely Sándor : Szemel-
vények a magyar diák természetrajzá-
ból. (Folyt.) — Zsiros József : A hitel-
lenekhez. (Vers.) — Senex : Jegyzetek. —
Senex : Theologus-bál. — Györy Kálmán :
Hogyan estünk cseh fogságba . . . ?! —
Hirek. — A felelős szerkesztő üzenetei.

.....

Megjelenik július és
augusztus kivételé-
vel havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sárospatak. ☐ Kollégium.

Előfizetés:

Félévre 5000 K.
Egy példány 1000 K.

Sárospataki

Ifjúsági Közlöny

XXXIX. évfolyam. 6. szám. 1924 február hó.

XXXIX. évfolyam.

6. szám.

1924 február hó.

Főszerkesztő:

Szabó Zoltán

Társzerkesztők:

Tárczy Dániel és Nagy Sándor

Felelős szerkesztő:

Zsiros József

Diákélet.

A múlt iskolai évben egy VII. gimnázistákból álló cserkészörsben felvetettük azt a kérdést, hogy miért is tanulunk, mi célja van a mi diákéletünknek? Megdöböntő volt, hogy ezekből a különben kitűnően tanuló és minden tekintetben jó igyekezetű fiúkból mennyire hiányzott a diáköntudat. Épen a pataki diákságban él akár kifejezetten, akár öntudatlan az a felfogás, hogy neki itt Patakon feltétlenül romantikus és „hagyományos” diákéletet kell élnie. Tömerdek bajnak a forrása ez a végtelenül téves nézet. Semmiféle ifjúsági istentiszteletnek, diáksociális, vagy cserkészmunkának nem volna magasabb célja s megvalósulása esetén áldottabb eredménye, mint igazi öntudatot fejleszteni a diákságban, megértetni vele, hogy nem frázis az, hanem halálosan komoly dolog, hogy a diákélet a nemzeti életnek a reservoirja, a diák nem a magáé, hanem már *ma a jövőé.*

Az emberi öntudatnak lényegében van az értékelés. Egyes dolgokat csekély jelentőségűeknek tart s ezeket a perifériákra helyezi, de másokat életbevágóan fontosaknak, ezeket öntudatának s egész életének a középpontjába állítja.

Mi az öntudatos diákélet centruma? Kétségtelenül a tudomány, melyben a tudatos emberi élet legmagasabb formái nyilatkoznak meg. A *homo sapiens* arra van hivatva, hogy magasabb rendű életével világossága legyen a világnak. Igazán elemi követelmény, hogy a diákság legelső

sorban, szinte ösztönösen igyekezzék mennél „sapiensebb homo“ lenni. És kell is lenni, mert különben *ma* az iskolák falai között „vész el az a nép, mely tudomány nélkül való.“ Azonban kétségtelen, hogy Hóseás nem pusztá könyvtudományt, hanem *életműveletet* értett a „tudomány“ szó alatt. Hogy *ily* tudományt szerezzünk, ahhoz több kell a pusztá öntudatnál és értelmi belátásnál: akarat és érzés. Szívügyünké kell tenni a tudás dolgát!

Erős és nagy csak az lehet, akiben erős és nagy a lélek, tudását önzetlenül és helyesen az használhatja fel, aki tiszta jellemű. Hogy is szólt a keresztes lovagok jelszava?: „Erőm tíznek ereje, mert a szívem tiszta.“ Öntudatos művelődés, öntudatos jellemképzés: ez a diákélet *tartalma*, a *célja* pedig: a múlt örökségének átvétele, a jövő építése. Ebben a síkban a diákságnak találkoznia kell Krisztussal, az élet királyával. A tudomány és a vallás igazi, legmélyebb kapcsolata a vallásos élmény. Ebből kell a diáknak *erőt* meríteni hivatásához, mit nem a kenyérkereseti szakma, hanem az életideál szempontjából kell nézni.

Nálunk ideális diákéletet, valódi diáktársadalmat lehetne létesíteni.

A diákok legnagyobb részben nem helyben laknak s el vannak határolva a társadalomtól. Külön réteget, külön *rendet* képeznek. Micsoda nagy a lehetőség arra, hogy ez a rend kedvező viszonyok és feltételek mellett külön *imperiummá* váljék, mely évről évre feszülő erejű, friss menetszázadokat tudna beledobni a magyar faji élet döntő harcába. De ide erkölcsi erő kell, melynek belülről a diákságból kell fakadnia. Magának az ifjúságnak kell megtörni a vétkesek köreit, bűnösök cimboraságait, megszüntetni itt a „gyatrák diktaturáját.“ A diákéletnek *arisztokratikusnak*, még magasabb nézőpontból *theokratikusnak* kellene lenni.

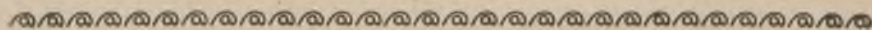
Ily egészséges levegőben, annyira a szabadban, mint a pataki diák, nem él egyetlen más tanulója az országnak. Micsoda friss, pirospozsgás kis vasgyúrókból verbuválódik évről évre az első osztály, akiknek a hivatása nem az lenne, hogy később alkoholtól, vagy nikotintól roncsolt tüdejű és idegzetű koravének, vagy jobb esetben blazirt zsúrpuhányok

legyenek, hanem egészséges *sportélettel* az ország legjobb athlétáinak és sportbajnokainak kellene közülök kikerülni.

Ez a természeti szépségekben bővelkedő vidék, az iskola gazdag gyűjteményei mily erős tápot adnának a diákságnak *esztétikai kultúrára* való törekvéseinek. Nincs terünk beszélni még sok-sok más dologról, melyek egyedül csak Pataknak, s ezen kívül semmi más helynek az előnyei és áldásai.

Be kell látnunk, hogy az ősök hagyományát meghamisítottuk. Átvettük belőle, ami helytelen és rossz, elhagytuk mindazt, ami a régieket nemes értelemben vett *pataki diákokká tette*. A diákéletnek meg kell itt változnia, pataki diákság! rajtad áll, mit akarsz önként, szabad választásból öntudatodnak, egész diákéletednek a középpontjába állítani: a poharat-e, vagy a legnagyobb, legtisztább ideált: a Krisztust!

Szabó Zoltan.

Rendeltetésem.

Irta: *Zsiros József.*

Szelid nap vagyok, kit az Isten
Örök-jónak azért teremtett,
Hogy erőm a szívekbe hintsem,
És felcsókoljam
Kinjait az égő sebeknek.

Égi tűz vagyok; nagy titkú fény
Rekkenő hőség jár utánam.
Gyilkos vágyakat tűzdelek én
A tört szemekbe
Sötét, borongós éjszakákban.

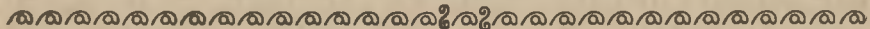
Béke vagyok, kegyetlen béke;
Szeretem a dermesztő halált,
Ezt vagdosom gonosz fejébe
A vakmerőnek,
Ki ős-jogunknak ellene állt.

Csillag vagyok: szent jel az égen
Szegény bujdosó népek előtt . . .
Drága népem, csak azt nem értem,
Ezer év óta
Mért szereted úgy a temetőt?! . . .

Élet vagyok. tiszta és nemes
 Meghalni én sohsem akarok
 Lázadt lelkem új hazát keres
 S ott élni fogunk
 Élni fogunk, szilaj magyarok!

Szellő vagyok . . . Nevetve nézik
 Vergődésem . . . De vihar leszek:
 Széttépem a gúny csemetéit
 S fájó kacajjal
 Neki vágok a rengetegnek!! . . .

Diákadomák. Rovatvezető: Szabó Zoltán

Ezt a rovatot állandósítani akarjuk. Régi iskolatársak milyen nekifelejezéssel tudnak elmerülni a régi kedves emlékek, történetek felelevenítésébe, deresedő hajú nagytiszteletű uraknak könnybe lábad a szemük a kacagástól, mikor felemlégetik a legátus előtt, hogy is volt csak a „mi időnkben?”

Végtelen kár volna, ha ezek a nyomtalan feledés prédái lennének. Épen ezért örömmel olvastuk, hogy a pataki „Diákszövetség” legutóbbi gyűlésén elhatározta a pataki diákadomák gyűjtését. Ez újabb indok volt arra, hogy még év elején felvetett tervünket, a diákviccek gyűjtését, most már valóra váltsuk. Hisszük, hogy a „Diákszövetség” számára is hasznos munkát végzünk, ha a „Közlöny”-ben megkezdjük az anyaggyűjtést. Kérjük olvasóinkat, különösen a volt pataki diákokat, hogy ráérő perceikben ne sajnálják papírra vetni s hozzánk eljuttatni diákéletük egy-egy humoros epizódját, hogy azok itt napvilágot látva néha-néha mosolyt is fakasszanak ebben a szomorú világban az esetleg gondoktól barázdált arcokon. Addig, míg az anyag rendezése folyik, rendszer nélkül jelennek meg, később csoportosítjuk külön, pl. a legátus, mendikáns, szupplikáns, kollokviumi, stb. vicceket.

Disznót loptak a régi világban a diákok s annak rendje módja szerint megszurták, felbontolták. A gazda azonban bejelentette az esetet a városban állomasozó német katonaságnak, mely nagy kutatást indított városszerte, kezdve persze a kollégiumon. A megszorult diákok a feldarabolt disznót szépen felravatalozták az asztalra, leterítették fehér lepedővel, s míg egyikök ráborúlva siránkozott: „Jaj, kedves bátyám,” a többiek szomorúan zengedeztek: „Már elmegyek az örömbé.” Ily helyzetben nyitottak rájuk a katonák: „Gyerünk fiúk, — szólt a strázsamester, — itt halott van.”

Egy tanár büszke volt hamis kutyáira s dicsekedve emlegette, hogy ő tőle bizonyosan nem tudna elvinni semmit a legpajkosabb diák sem. Erre már csak el kellett határozni, hogy kifognak rajta: A kutyákat pálinkás zsemlyékkel berugatták s felakasztották a kapúra, hasonlóképen részegítettek le egy hizót is, amit aztán talicskára téve indultak vele haza. Utközben találkoznak a professzorral, aki meg is kérdi tőlük: „Mit viztek fiúk? — „Csak egy részeg disznót, domine professor.“ — „No, csak vigyétek és fektessétek le.“

*

Ingújjra vetkőzve, az iskola kapujának dőlve eregette longiszimájából a füstöt egyik diákösünk, mikor megáll előtte kosarával a halárús zsidó s szapora nyelvvel kezdi kínálgatni portékáját. Sokan oda csődülnek. A pipás válogat, nézegeti hol ezt, hol azt, mire a zsidó észbekap, alig van hal a kosárban, a diákok láncot csináltak, s a halak kézről-kézre adva becsúsztak a szobákba. Az izraelita éktelen patáliát csapva követeli a pipástól, hogy menjen vele a városkapitányhoz és fizesse meg minden kárját.

— Dehogy megyek, Mózsi. Én nem vittem el a halaidat, hisz itt álltam a szemed előtt, meg aztán! hát ingújjba csak nem mehetek végig az utcán, ha csak a magad kabátját ide nem adod.

Mózsi még erre is késznek mutatkozott, s levette vagy három rövidebb-hosszabb kaftánjából egyet, cipelte a diákot a kapitányhoz. Miután a jordán nagy bőbeszédűséggel elkeseregte panaszát, a diák flegmatikusan szólt: — Egy betű se igaz belőle, kapitány úr. Megrögzött hazug ez a zsidó, aki képes volna még azt is állítani, hogy ez a kabát, ami rajtam van, az övé.

— Hát phersze, hogy az enyém — pattant fel a zsidó. Ki is dobatta menten a kapitány.

*

Nevelő: Mondj egy szenvedő igét!

Tanítvány: Jaj!

Nevelő: (Nyakon üti) Micsoda, neked ez egy szenvedőige?!

Tanítvány: Jajajaj!

*

Professzor: Beszéljen valamit kérem a pap társadalmi helyzetéről.

Kollokvens (hadarva): A pap a társadalomban rendesen a templom mellett lakik . . .

Professzor: Köszönöm, elég lesz.

*

— Ki volt Augustinusnak az édesanyja? kérdi a professzor.

— A . . . az öreg Augustinusnak a felesége — vágja rá a megszorult diák.

*

Egyik diákunk hires arról, hogy mesterileg tudja utánozni — a tehénbögést. Egy tavaszi reggel, amint álmosan néz ki az ablakon, egy embert, meg egy asszonyt lát, kik egy tehénekét vittek az újhelyi vásárba. Nem állhatja meg, hogy kihajolva utánuk ne bögjön. — Hallod annyuk, — szól az az ember — mán gyűn a koma a tinóval, várjuk meg. Megállnak s néznek visszafelé, az ember, az asszony, meg a tehén, de csak nem jött a koma.

~~~~~

Nem zörög a haraszt . . .

Irlta : Zsiros József.

Nagy, sötét szürkület ereszkedett a völgyben szunnyadó falucs-kára. Két oldalt a meredek sziklaháton megborzongtak a fák, megremegtek a cserjék, ha feljajdult a metsző téli szél, mely a megrongyolódott felhők köntösébe burkolózva mormogón csapódott egyik sziklától a másikig.

A falu aludni készült. Az apró nádfedelű házak lapulva hallgatták a kellemetlen téli vendég egyre növekvő duhajkodását. Sehol egy hang, egy nesz mintha örök álom ülte volna meg a vidéket . . . De mégis; ott a falu közepén ahol az út egy könyökfordulással irányt változtat, hogy beleszemmisüljön az egyetlen zsákutcába, ott egy csinos házacska ablakán át sárga fénysugár csókolgatja az ereszre nehezedő sötétet. A Bodnár Balázs háza ez. Bent a kandallónál pipázgat az öreg. Lászik, hogy igen belemerült a gondolkodásba, ami különben elég gyakori eset nála. Oldalt a karosládán felesége szorgoskodik az asszonyok téli munkájával. Fön az istenadt; ki tudja, ki lesz a meny? Ki tudja, hoz-e magával zsákot, meg holmi ponyva-félét, mert hát az is szükséges a gazdálkodáshoz. Pista, akit az öreg Bodnár *legénynek*, edesanyja pedig *lelkemnek* szokott titulálgatni, meredező bajsza körül foglalatoskodik, hogy „helyes irányba összpontosítsa, mert hát úgy szép a' no. Apám is legény volt, én se' akarok mögötte maradni” — jegyzi meg néha mellékesen.

— Hová készülsz legény? Úgy látom mán megint menőkéd van. Nem jó lesz abbúl a nagy szerelmeteskedésbül, meglásd — szólalt meg az öreg Bodnár.

Közben sercintelt egyet a fogai között, ezzel erősítve megjegyzésének erősségét. Révedő szeme baljóslatu hunyorítással huzódott össze, hogy még nagyobb szilárdságot kölcsönözzön szavainak.

— Meglásd, legény, — itt meghalkította szavait az öreg — emlékezz a szavamra, hogy beletörök fokosod ebbe a járkálásba. Kemény fa az. he! Nem hallottad, hogy Szőnyi Erzsike a Fekete Ferkó is eljárogat?

Pista utolsó csavarintva pazarnak induló bajuszán, legénykedve vetette oda :

— Hogy jó lesz, azt én már régen megláttam, hamarabb, mint edesapám. A fokosomat pedig nem szoktam fába vágni; azzal még a kezem se rontom. A többire meg nem sokat adok. Asszonybeszéd az egész.

— Jó-jó — vette át a szót az öreg — ezt én is sokszor mondtam már az anyjukomnak, de szegény apám valamikor arra is megtanított, hogy: *nem zörög a haraszt* . . . he! Minden beszédnek volt még valamilyen alja, mégha fiskális vagy politikus mondta is. Én csak annyit mondok, hogy vigyázz magadra, legény, mer' ennek is van.

— Kelmed se volt külömb ember, mint ő — jegyezte meg az anyjuk — mégis elhódított a Tákos Jancsitól.

— No, de nekem is megtámogatták néha az ódalbordámat. meg a koponyámat, hogy le ne essen az okosságtól — folytatta tovább tanácsló beszédét a világlátott vitéz — de én bizon nem engedtem a magam jussát. Ha ők egyet suhintottak, én kettővel feleltem rá.

Roskadó öreg mellkasa itt kiszélesedett az önérzettől, csakúgy duzzadt benne a fiatalkori erő. Fejét magasra emelte. Megtört szemei tüzet kaptak s mereven nézett a fia alakjára, mintha azt akarná mondani nagy bizakodással az embereknek, a falunak, az egész világnak: nincs olyan ember mint az öreg Bodnár Balázs, de nincs olyan legény sem, mint a Bodnár Balázs fia.

— Hiszen. ha arra kerülne a sor, az én feleletem kétszer kettő volna; s itt is túltennék édes apámon — felelte vaskos önérzettel Pista.

— Bolond is lennél. ha hagynád magad — hevült neki az apja — nagy bolond lennél; számár lennél, oktondi füles számár lennél, ha engednéd magad, mer szép lyány az a Szőnyi Erzsí, meg dolgos, hozzá takaros is . . .

Pista kifordult s magukra hagyta az öregeket.

— Hidd meg anyjuk, én magam is szeretném, ha lányomomá lenne az a tűzről pattant jószág. Olyan annak a menése. akárcsak egy tündérlányé . . . Hogy szegény, az nem sokat lendít hátra-felé. Mink is megvótunk, pedig semmink se volt.

— Én is a-mondó vagyok. apjuk hogy a gazdagság rosszabb, mint a halál, mer' elszédíti a lelkeket — hagyta helyben ura beszédét Bodnár néni. Úgy tesznek vele. hogy könnyen gyűtt, könnyen megy. De aki szegényen látta meg a napvilágot, annak becses minden fillér, mer' verejtékezve szerzi. Még talán jobb, ha szegényen kerülnek egymáshoz: a nyomorúság jobban összekovácsolja őket. Nem is hiszem. hogy van a nagyurak közt boldog ember

— Igazad van anyjuk; nincs ott egy se. Még mindég több kén nekik, mint amennyi van. Azok jobban szeretik a pénzt. mint egymást . . . De én nem tudom, mér' van olyan különös érzésem? Hidd meg. Pistával fog valami történni. Nekem már igen sok álmom beteljesült. Meg igaz az no, amire szegény apám tanított: *nem zörög a haraszt*, . . . azt mondta szegény: azt már mindenki tudja, hogy miér?!

Kint felsivított a hideg; s szaggató muzsikája odaverődött a jégvirágos ablakra; dermedtő ereje csonttá meresztette a fák zúz-

marás ágait. A világra, mint a mákonyos ember szempilláira mély zsidbadás hülloit . . . Bodnár Balázs kiverte makra pipáját; felesége abba hagyta a munkát. S nyugovóra tértek. Kint zúgott az orkán, bent elcsendesült minden; csak a kandalló tüze pislant még fel olykor olykor a fehér falra s csak Bodnár Balázs mormogta még egy párszor megroskadt bajusza alatt: hej, *nem zörög a haraszt . . . !*

II.

Farsang van: a lakodalmak ideje; boros, nótás évszak. Rednőtén egymást éri a sok bál, a vigalom. A cigány nem tudja, melyik lábára álljon, annyifelé hívják Most a Csattos Matyi lakodalmában musikál; holnap Simon Lujzát kíséri esküvőre, azután meg Selymes Péter kötötte le öt pengő forint felpénzt adva neki. Őt hívják mindenüvé, mert olyan szépen muzsikál, hogy belekeseredik a lányok szíve s jobb dolguk nem lévén, bánatában mind férjhez kívánczik. Most Csattos Matyiéknál járja a dáridó. Hivatalos az egész falu. Ott is van apraja, nagyja. Széles jókedvben égnék a szívek, a nóta úgy száll az ajkáról, mint egy igéző csalogány dal az illatozó ligetek virágfüzérei felett. A lányok körbe fogódzva, igazi keccsel ropják a csárdást, ide oda hajladozva, mint a gyöngye nádszál a tavaszi szellő fuallatától. Mind szépek, kedvesek, rózsásak, de legszebb, legcsinosabb Szőnyi Erzsébet. Olyan a többi közt, mint egy nyiladó rózsabimbó; arcának felső pirját oly szépen takargatja az ifjú évek fehérsege s topáz-égésű szemei szikrázva szórják a sugarakat a legények szíve felé! Hordják is táncolni nyakra-főre . . . De amikor a Bodnár Pista karjaira kerül, megáll a muzsikaszó. Fekete Ferkó hagyatta abba. Ott áll most is a cigány előtt keresztbe font karokkal, fitymálón tekintgetve a táncolni akarók felé.

— Húzd rá, Nyurga! — kiáltja a cigánynak Bodnár Pista. A cigány hegedűje után nyúl s a következő percben nagy tompa kongással omlik szét a kifáradt hangszer.

— Mondtam, hogy hagyd el! — szakad fel a Fekete Ferkó hörgő ordítása.

Bodnár Pista arcát lángoló düh futotta végig s keresztül törve az elébe álló embergátakon, fokosát izmos karjával megsuhogtatva, egy irtóztató csapással Fekete Ferkó felé sujt. Ütést ütés követ. Olmos zuhogtatással méregetik egymást. „Húzd rá! Hagyd el!” ordítás tájékoztatja a torkokból. A fehérség látva a ki-kibugyogyanó vérhullámokat, sikoltva szalad szét. Az emberek is elsompolyognak, csak egy néhány bátorszívű fickó marad ott a döntő küzdelemre. Öröklött jussa ez a küzdelem a falu fiatalságának. Tudja is mindenki, hogy a két legény közt most az elsőségért foly a harc. Eszeveszett erőfeszítéssel csattogtatják hát a fokosokat. Most Fekete Ferkó ütött s Bodnár Pista szisszenve rántja félre vállát, majd megdő mért olyan csapást a Fekete Ferkó koponyájára, hogy megtántorodott bele. Ez az ütés eldöntötte az elsőséget. Fekete Ferkó nem sokára összerogyott. Bodnár Pista pedig magasra emelt véres homlokkal, mint egy felbőszített vad, morogva indult hazafelé.

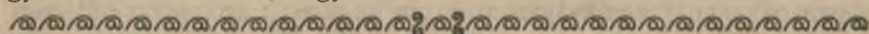
III.

Másnap az öreg Bodnár Balázs már korán reggel értesült a fia viselt dolgairól. A legény még aludt, amikor a fülébe dörögte az öreg a szegény apja tanítását:

— Megmondtam ugy-e égetni való, hogy *nem zörög a haraszt*... azt már mindenki tudja, hogy miér?!

Pista megdörzsölte véres homlokát s pazar bajszát megpödörintve, a megszokott elevenséggel szökött fel ágyából, mintha semmi sem történt volna. Aztán büszkén, férfiasan, győzelmi fölénnyel vágta ki:

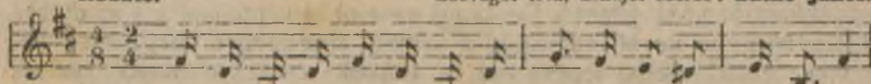
— Jól tette, hogy zörgött; legalább, amit Szőnyi Erzsinek egy félesztendő óta négy szemközti nem tudtam elmondani, azt egy fél óra alatt elbeszéltem Fekete Ferkónak; ebből a diskurálásból meggyőződhet most ő is, *hogy szeretem, kimondhatatlanul szeretem.*

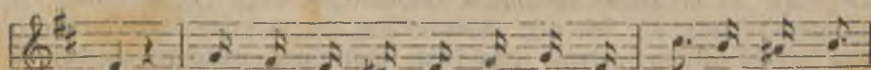
Gyöngyvirágos tavasz este.

Rubato.

Szövegét írta, zenéjét szerző: Bathó János.

Gyöngy vi - rá - gos ta - vasz es - te rá - bo - rál - tál ke - be - lem -

re: Azt su - sog - tad a fü - lem - be te vagy szí - vem

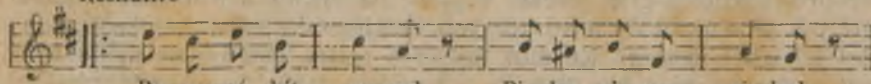

hű sze - rel - me. Ő - lel - get - tel, eső - kol - gat - tál,

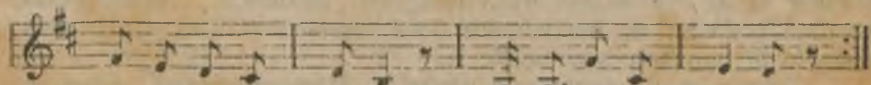

es - kü - döz - tél, fo - gad - koz - tál S el - fe - led - tál az - tán,

Recitativo

Ra - gyó - gó két szu - med Bi - bor pi - ros aj - kad

Vaj - jon ki - re né - vet? Vaj - jon kit eső - kol - gat?

**Csonka Magyarország nem ország, —
Egész Magyarország mennyország!**

Szemelvények a magyar diák természetrajzából.

Fordította: *id. Székely Sándor.*

(Folytatás.)

A diák lakása.

A magyar diák az élőlényeknek ahhoz a csoportjához tartozik, akik gerinces voltak dacára sokszor a gerinctelenség áikába esnek s alkalmas lakást keresve beavatott egyének védnöksége alatt puhányokká változnak, mi a két, esetleg több laki élet megszilárdulásával végződik. Tudat alatti életük a diákkamrákban kezdődik, hol fel-s alájárkálva építik be kámforos tulajdonságú eszecskekéjükbe azt a keserű megállapítást: „Ego-quoque tu-non — itt megszakad tudományuk s anyanyelvükön folytatják — „kifogyott a tarisznyámból“ — visszazökkenve a kerékvágásba: a „tu-lis-acus“; ami magyarul nem jelent mást e mindennapos igazságnál: Én Istenem kifogyott a tarisznyámból a tepertő. A nagyobbaknál, akik isztoriával is foglalkoznak — a görög spiritus e-asper felvételével — ez ilyenformán alakul: *hordo est anima rérum.*“ (hordo a lelke mindennek; az első szó egyébként *rend*-et jelent.) De hogy az előbbi képtelenség s ez utóbbi szörnyűség be ne következék, a szülők érdemleges megoldást kerestek; ennek életbe lépése óta a diákok csaknem mind *kosztos helyeken* laknak. A szülők rangjához és vagyonához képest e *kosztos házak* és *kosztadó asszonyok* finomabbak vagy egyszerűbbek. A háztartást azonban feltétlen hatalommal és minden képviselőházi vita nélkül (draco volans, basiliscus mitratus) minden esetben a *kosztos asszony* vezeti. Ő vagy az anyát, vagy az atyát helyettesíti.

Az első kategória gyöngédséggel visel gondot a ruhára és fehérneműre. E *kosztadó asszonyok* koronként szemlét tartanak a fej őserdejében s még északi fény mellett is szívesen megfoltoznak gyámoltjaik varázssapkáját.

A második kategória drákói szigorúsága folytán az atyát helyettesíti. Ez a *kosztos asszony* a ruhákat a cselédi gondoskodásnak engedi át s karvalypillantásokkal ügyel diákjainak tanulmányai, magánolvasmányai zsebpenzei és szórakozásai felett. A sajnálatra méltó tanárokat látogatásaival ostromolja. hogy a tanulmányi előmenetelről részletes értesítéseket kapjon. Az enemű *kosztos asszonyokat* erélyes járásukról és felső ajkukon meghuzódó bajuszkájukról azonnal fel lehet ismerni Közülök sokan a rector magnificus méltóságával hallgatják ki a kis diákot — horribile dictu! — még latinból is. Boldog az az ifjú, akinek ilyen feltügyelet rendeltetett! Valaha derék, alkalmazkodó férj és hivatalnokuralom legalsó létrafokán türelmesen kuksoló állampolgár lesz belőle.

Természetesen senki se kívánja el Magyarországon, hogy ez érdemes nők csupa felebaráti szeretetből, díjtalanul foglalkozzanak e pedagógiai masszirozással. Hiszen a *kosztadó asszonyok* legtöbbször amag özvegyek sorából szedik ujoncaikat, akiknek silány nyugdíja aggasztó jövőt helyez kilátásba s a diákot egész prózaiasan élelmi-

szernek és csekély bevételöket szaporító tárgynak tekintik. Soha se vetik pedig meg a szülők kegyes adományait, ezekhez előzékeny készséggel fogadnak el meghívásokat s a tehetős polgárok és föld-birtokosok fiait kellőképpen tudják megbecsülni, illetőleg megsarcolni.

Ha a diákok élelmezése nagyobb kiterjedésben jelentkezik, ezt konviktusnak nevezzük. Ilyen intézeteket vagy maga az iskola tart fenn s némelyik már évszázadok óta kitünő hírnévnek örvend, vagy iparvállalatból származnak s ilyenkor egy pedagógiai művész felügyelete alatt állanak, aki abból a tanuló ifjúság iránti szeretet örvé alatt egészen jövedelmező üzletet csinál.

Mindegyik konviktus egy tágas tanulótermet és egy hálótermet foglal magában. E két terem rendeltetését Diák-pajtas néha össze-téveszti: a tanulószobában alszik és a hálószobában tanul új diák-csínyeket. A fekezeti konviktusokban az élelem erős és bőséges; éhségtífusz esetét még soha se észlelték. A legtöbb konviktusi táponc vegetáriánus is, amennyiben az alapszabályoknak megfelelő étrenden kívül minden lehető gyümölcsfajtát és vajjas kenyeret is megemészt.

A világi konviktusok vezetői mesterek a reájok bizott áldozati bárányok gyümölcsöztetésében. Nagyon szeretik ott a legjelentéktelenebb hibát is „bőjtnap“-pal büntetni, még ha a növendék református vagy lutheránus vallású is. E büntetés olcsó módon fékezi a könnyelműséget és egyszersmind előnyére válik az „igazgató úr“ konyhaköltségvetésének. Éppen úgy egy végegyengülésben szenvedő zongora használata vagy segédkönyvek (intézeti könyvtár) hiányos gyűjteménye jobban kamatozik neki, mint féltlen értékpapírok.

3. *Domicilia illicita*. A diákot nem csupán a négy fal között találjuk, hanem mindenütt és pedig részint egyedül, amikor le s fel sétálva, emlékezőtehetségét üditi (*cervus tarandus*), vagy csoportokba verődve, amidőn a nemes *Nicotiana* növénynek hódolnak (*studiosus fumans*.) Valamint a zergenyáj fél a vadász puskacsövétől, éppen úgy kerülnek a diákok a szabad síkságot vagy az erdei tisztást. Ennél fogva, a kőkorszakbeli emberhez hasonlóan, a barlangok oltalma alá húzódnak vagy a fegyves sűrűjében a legolcsóbb dohányfajokat győtrik a szipkából és pipából gyöngéd ifjúkorában kiölve minden kéregbogarat. Kegyeletes kultuszban részesítik a távol fekvő törzsmulatóhelyet, ahol a német árpalé (*oleum sativum*) mellett pajzán dalokat énekelnek s titkos diákegyesületben tömörülnek.

Bár a tanároknál nem, de annál népszerűbbek a diákoknál a *táncórák*. Ott ismerkedik meg az ifjú először egy leánnyal s pirúlva követi nyomon, miközben összefüggéstelen szavakat rebeg és az „imádott“-at a feleslegesnek látszó mama oldala mellett kíséri haza. Költői kísérletek ennek a szomorú következményei s Kisfaludyt, Czuczort, Csokonayt, Aranyt Petőfit stb. öntudatlanul utározza.

Ha az intézet székhelyén *színház* is van, akkor a zsenge muzsafiak lelkes párfogói annak. A földszint derengő világosságában vagy az Olympus olcsó padjain lesik kedvenc írójuk szavait s a színész minden erőfeszítését féktelen tetszésnyilvánítással és számtalan elő-

hívással jutalmazták. Sajnos, bárgyú operettek is nagy vonzóerőt gyakorolnak, míg a jeles operákat a legtöbb ifjú kerüli.

Vakmerő kutatók feltétlen bizonyossággal megtalálhatnák a diákot olyan helyen is, amely ammoniákszaga folytán a gyöngéd kedélyűeket elriasztja. Ezek ama szerencsétlenek (studiosi fugitivi,) akik a leckére kevéssé, vagy egyáltalán nem készültek el és akik koponyájuk Torricelli-féle ürességét a kedves tanár előtt eltitkolni igyekeznek, amennyiben az előadási óra végeztéig, szilárdan elrekesztve a jázminbokrokban, visszafojtott lélekzettel várják a megváltó csengetést.

~~~~~

A hitetlenekhez.

Irta: Zsiros József.

Miért oltjátok meg a lángot
A lelkekben, óh hitetlenek?! . . .
Vaksi szemmel ti mit sem láttok,
Hol más szívek még küzdenek.

A hit világa nektek: semmi;
Az Örök való: álom csupán.
Hagyjátok a lelkeket menni
Csodás nagy titkok fénye után!

Bűnös önzések vak mámorát
Ne zúdítsátok a világra,
Bosszút esküsznek az éjszakák
S fejetekre száll égő vádja.

Gyilkos kacajjal ne verjétek
Bízó hitünket sötét sárba;
Riadvá fut onnan az élet
Az a halál hideg világa.

Tépett, bús árnyak bolyongnak ott,
Vérző sebekre irt keresnek . . .
Segítsetek!! Vagy nem akartok? . . .
Fagyjatok csonttá céda lelkek!

~~~~~

Jegyzetek.

Bálint József képkiláltásán.

Mintegy félszáz képmás, tanulmány, vázlat. genre és tájkép. Az első körülfutó pillantás meggyőz arról, hogy Bálint Józseftől, mint tájképfestőtől várhatunk legtöbbet nemcsak a képek számát, hanem azok művészi értékét tekintve is

Igen nagy százalékban pataki témákat dolgoz fel, s a nézőt az első pillanathan egy sereg idegen képzet rohanja meg, ami megakadályozza, hogy egyszerre magának a képnek hatása alá helyezkedjék. Egy-egy ismerős hely szemlélése közben asszociatív egész sereg emlék rajzik fel a pataki ember agyában, amik lehetnek kedvesek, vagy kellemetlenek, s mindenesetre erősen foglalkoztatnak bennünket, azt az illuziót keltve, hogy mindezt a képek kellették fel, pedig épen e pillanatban állunk legmesszebb azoknak művészi szemléletétől.

Szóval „érdekelve“ vagyunk.

Azonban, ha elmerülök egy egy kép szemléletében — (ami néhez dolog a biliárdgolyók zörgésétől hangos kaszinóban) s szinte önmagam szuggerálva igyekszem megszabadulni a mellékképzetektől, egyszerre rám árad a kép *lelke*, látom a festő képzeletének játékát, érzem hangulatát, megértem mondanivalóját, térhatások, színek, vonalak, forinák, foltok, tónusok egy le nem írható hangulattá mosódnak és előttem van: a *szép*. És a „Kabinok a fák közt“ nem azért tetszik, mert ott a múlt nyáron kedves társaságban pompás fürdéseket csináltam, hanem gyönyörködöm a nap sugar pajzán csillogásában, engedem magamra hatni a zöld eleven frissességét az ég mély kékségét, az aransárga színnek lankasztó zuhanyát. A „Kesznyéteni görbe akácok“ szemlélésénél humorisztikus — elégikus érzések lepnek meg. Szeretném kiegyenesíteni a görhedi háú fakat, de a művész *igy* látta meg, s a kép szuggerációja alatt, — mint a görbe fák tövében engedelmesen, szeliden görnyedő házak, — úgy érzem, mintha az én kedélyem is kényszeredetten, fásúltn hajolna össze.

Bálfnt József eredetisége, igazi művészi egyénisége legjobban a tájképeken látszik. Ezekbe tud a legtöbb lirát bekvinni, s további haladása és sikerei is főleg e síkt a esnek. Gyönyörű képe: „Röpülő híd a Sajón.“ A két partról árnyékot vetnek a fák és cserjék, köztük átsüt a nap, átfúj a szél s gyengén felfodrozza a vizet melyben így a parti fák, tárgyak tükröződése összetörik a vibráló, hullámozó vízfelületen. Ép most szólal meg mellettem egy cserkész: — „Olyan mintha mozogna a víz.“ Mesteri fantáziával van érzéktve a fény és árnyék tobzódása. A fürdő gyermekek színfoltjai előnyösen olvadnak össze az előtér kolorisztikus hatásával, de mint staffage ebben a remek képbén feleslegesek. Hogy a művésznek mennyire nincs zűkisége ily indirekt motívumokra, mutatják a „Kilátás a Megyerről“ „Malomkögyár“ stb képei. Biztosan oldja meg az egy gyújtópontból nézett háttér térproblémáit, néha hirtelen, néha tompított átmenettel éreztetve a végtelenséget, beláthatatlanságot. Tájképeiben sok a nap sugar, a diadalmas, kacagó, élénk színek, két esti hangulatában szépen érzékelteti az ég atmoszferikus árnyalatait.

Patak büszkén tekinthet már eddig is sokat beváltott s még többet ígérő művész fiára. Képei közül, melyek aránylag olcsók, egyet sem lenne szabad innen kiengedni, pedig alig egynéhány kelt még el. Putnokon, hol Neogrády Antal nyaranta festegetni szokott, nincs úri ház, hol Neogrády-képek ne volnának. Pataknak csak nye-

resége lenne a Bálint-képek ily kultusza. Bár úgy áll a dolog, hogy akiknek érzékük, izlésük van hozzá, azoknak pénzük nincs, akiknek pedig pénzük van hozzá izlésük nincs s hamarabb csináltatnak magukról s kedves övéikről egy tucat fényképet, mint egy eredeti festményt vennének.

Későn kelők figyelmébe.

Egy régi jegyzőkönyvem lapozgatása közben találtam a következő följegyzésre, amit, — ha jól emlékszem — Ph. Tissie: „Elfáradás és testgyakorlás“ c. könyvéből írtam ki:

„Az ember egyenesen fekszik, mélyen lélegzik, kezét feje fölé emeli. Aztán kilélegzik teljes erővel és oldalához illeszti a kezét. Ezt ötször ismétli. Elfordítva a takarót, ötször emelje fel az ember testét, ötször tapsoljon a feje fölé kinyújtott karokkal. A lábát pedig oly magasra emelje, ahogy csak tudja. E-re aztán könnyedén fog kiugrani az ágyból.“ Annak a némi akaraterőt és önfegyelmezettséget feltételező elhatározó mozdulatnak, mellyel az ember kiugrik az ágyból, itt van az aprópénzre való felváltása az álomszuszekok számára.

A „Közlöny“ jellege.

Részint rosszakaratú, részint jószándékú intenciókkal, vagy csak pusztán kíváncsiságból többször megkérdeztek már bennünket, hogy miért olyan a „Közlöny.“ amilyen. — Miért nem tudományos? kérdik némelyek. — Miért oly komoly miért nem vidámabb? — interpellálnak mások. Hát kérem! annak volt alapja, ha a régiek tudományoskodtak. Nem volt annyi tudományos folyóirat s a diákok, a régi nagytudományu tanárok vezetése alatt jobban is érdeklődtek a tudományos kérdések iránt, mint a *Mának* agyon terhelt, fáradt idegzetű, anyagiakkal küzdő diákja. Aztán a mi olvasóinknak legnagyobb része: *lány*. Nekik pedig hiába írunk a „Közlöny“-be szemináriumi dolgozatokat (Ugy-e, kezüket csókolom?) Tudományos téren festék alá való, abszolút értékű dolgokat produkálni: ez a szándék csak nagyképszerűsködés lenne részünkről, a kísérletek pedig maradjanak az önképzőkörök és szemináriumi termek falai között. Viszont egészen vicclappá sem lehetünk, mert a diákélet, amelynek némiképen tükröződni kell e lapban, — sokszor halálosan komoly. A „Közlöny“ tehát marad, ami volt: diáklap s nem lesz sem tudományos folyóirat, sem élclap.

A VIII. osztály.

Becsületszavát kötötte ahhoz, hogy kocsmába, vendéglőbe lábát se teszi. Helyes! minden ismerésünk az övék, hamarabb kellett volna, de inkább most, mint soha. Most jön az érem másik oldala. A teológus bátról, s a kórus szereplésről sztrájkyszerűen elmaradtak, mert engedélyük az ottanmaradásra csak éjfélig lett volna. Bizony, könnyen bajt csinálhattak volna, mert eljárásunkat a többi felsőbb osztályok is követték.

Mindezt azzal indokolta előttem egyik vezető emberük: Ha jogaikat elvették, ne kívánják, hogy a kötelességeket teljesítsék. Furcsa! Gondolkoztam a dolgon, s arra a meggyőződésre jutottam: A diáknak egy kötelessége van: tanulás és önképzés által készülni élet-hivatására.

És két dologhoz van joga:

1. Azokhoz a feltételekhez, melyek között útravalót szerezhetnek az életpályájukra.

2. Joguk van azzal az igénnyel való fellépéshez, hogy ők ezt az útravalót itt meg is kapják.

Az első igényüket teljesítik a szülők, akik ellen bizonyára nincs panaszuk, a másodikat, — remélhetőleg mindnyájan elismerik, — teljesíti a tanári kar.

Senex.

~~~~~

Theologus-bál.

A régi hires theologus-bálokra emlékeztető nivós estély zajlott le 16 án a tápintézet falai között, mely a farsangban talán nem is látott ilyen jól sikerült mulatságot.

Elsőnek a Kórus falanxa elől gördült fel a függöny s Bathó János karmester intésére a magyar dal dicsőítése hangzott fel a „Jelige“ előadásában.

Németh Károly III é. hh. monológjában a bukott maturandus siralmaikat tolmácsolta úgyesen, bár VII—VIII. gimnázisták, kik ennek legmegértőbb hallgatói lett k volna, nem voltak ott a bálon. Mikes Géza III é. hh. újabb jelét adta kiváló rendezői tehetségének Móricz Zsigmond: „Tej“ c. darabjának színrehozatalával, melynek főszerepét: az ideges rendőrkapitányt ő maga játszotta nagy ügyességgel, hölgy-szerepeit: „Újhelyből felkért lányok“ — a sokat faggatott rendezők ártatlan füllentése szerint. Most már ugyis tudja mindenki, hogy ezek a hölgyek, kik oly jól játszottak, mintha nem is Újhelyből, hanem egyenesen Végardóról jöttek volna: Ujszászi Kálmán és Kocsiss Sándor III. é. hh. k voltak. Kitűnőek voltak a többi szereplők is: Fodor Géza, mint irnok, Galgóczy, mint csendőr, Gaál László, a fiskális, Kádár József a falusi gazda szerepében Nemcsik Endre Poe Edgar Allan: „Holló“ ját, a világirodalom ez egyik legremekebb költeményét szavalta drámai átérzéssel, bravúros technikával. Fodor Géza ötletes tarkaságaival (marhaságaival, mint a rossz nyelvezet mondják) jól megszolgált az a sok tapsot, amit kapott. Mégegyszer felzúgott a Kórusból szép harmóniával a „Kocsma felé visz az utam“ kezdetű egyveleg, melynek első darabja Bathó János karmester saját szerzeménye, aztán jött a műsor utolsó pontja: „Méltóságos vizit“ c. bohózat, melynek szereplői a műkedvelő nivót messze túlhaladták eleven, természetes játékkal. Mikes Géza itt is remekelt, nemkülönben a díszes „hölgy“-koszorú: Ujszászi Kálmán, Kocsiss Sándor,

Béky Zoltán, pompásan alakították szerepeiket a többiek is: Gaál László, Kádár József és Németh Károly kis mendürja.

Utána aztán tánc kivilágos kivirradtig, a petrezselyem ismeretlen növény maradt ez éjszakán s a sétáló, táncoló párok között ott lábatlankodott egy hivatlan vendég is; a szárnyas Ámor, a pajzán nyilas és sebesült listája teljesen megtelt, mire a bálnak vége lett, amikor is a lányok azzal búcsúztak táncosaiktól:

— Viszontlátásra márc. 15 én.

Senex.

~~~~~

Hogyan estünk cseh fogságba...?!

(Vitézi kaland. Ilosvai Selymes Péternek és Tinódi Lantcs Sebestyénnek elbeszéli GYÖRY KÁLMÁN régi poéta. Erdőhorváti, 1921: Zöld erdő mélye — lobogó tűz mellett bújdosó magyarok)

Gyűjtsd fel azt a tüzet Ilosvai komám;
Te meg jó Tinódi told közelebb hozzám
Tele kulacsunkat; az jó kedvet hoz
[rám;
Kipirul kicsinyég hervadozó orcám.

Mig léssen felettünk erdőnek zúgása
Regélem, hogy történt fogságba jutása
Két szép leventének; majdnem
[elmulása;
Elte világának csaknem lehullása.

* * *

Indultunk nagy útnak; én és Balázs
[Janos;
Dalis szép legény, viselete fájnos;
Előmenetele cseppetse hátrányos,
Kamasz diákok közt szégyenlősen
[jányos.

Ott valék magam is, ki szintén jó fajta;
Aki kalandokat immár nem óhajtja;
Kit a vágya már csak hazafelé hajtja,
Ne csodalkozzatok jó komáim rajta.

Ujhelyi hegyeknél ahogy elballagánk
Epesztő szomjuság csapott vala ctt
[ránk;
Egynéhány garast mi ott ösze-
[kaparánk
És elhatároztuk, hogy jó kis bort
[innánk.

Vén Kutyakaparó csárda legott vala,
Mi oda legottan béugratánk vala;
Szerencsés jó estvét mi köszönénk
[vala,
Szép csaplárné asszony mi ránk
[tekint vala.

Mondánk, hogy diákok vagyunk
[a javából;
Hozzon nekünk egy pár itzét az
[borából;
Vessen ránk egy párat szemesugarából,
Főképen engedjen borának árából.

Jó borocskát ottan hamar felhörpinténk;
Kalapalt az szívünk, hogy immaron
[mennénk,
Fizetést mi ottan tisztességgel tevénk;
Jó boru csárdabul mi vigan kijövének.

Alkonyodott pedig közel messzeségen;
Csend lett egyszerre ott az ujhelyi
[vegen;
Sugáros csillagok gyultak fel az égen,
Oly szép holdas estét nem láttunk
[már régen.

Utunknak irányát Széphalomra vettük.
Kalpagunkat bátran balszemünkre
[tettük;
Lábainkat megest gyorsan szedegettük,
Hogy nem vala forspont, mi azt
[elfeledtük.

Megráztuk az vasat mi ketten négy
[kézzel,
Rábtartó házunkat úgy vertük mi
[széjjel.

Posztoló tseh betyárt ott leterítettük,
Gyors futásunkat az Gránic felé
[vettük.
Az tseheket is még meg-meg fenye
[gettük —
Szóltak az álgyuk is, de mi csak
[nevettük.

Az magyar ég alatt lepihentünk szépen,
Áldottuk az Hadurt jó illendőképén.
Fogságba jutásunk így történt eképen,
Ezer meg kilencszáz és huszonegy
[evben.

Immár bevégeztem jó Tinódi komám
Az tele kulacsot told közelebb hozzám,
Az hegyaljai bor biz jó kedvet hoz rám.
Kipirul kicsinyég hervadozó orcám ...

Hirek.

SZABÓ ENDRE

1849 1924.

Talán kevesen tudják, hogy a kiváló Dosztojevszky fordító, az aranyos kedélyű humorista, kinek felesége, Nogáll Janka, szintén kiváló író, — pataki diák volt. Már Patakról dolgozgatott a Jókai „Üstökös“-ébe, s itt megjelent versei és humoros rajzai révén lett közismert és közkedvelt író. Az élete végéig törhetetlen frissességgel dolgozó író mindig szerette az öreg iskolát, egy „Bolond“-c nagyobb verses regényében hosszabb részt szentel az erről való megemlékezésnek, mely így kezdődik:

„Patak, mikor neved kimondom,
Elfog egy édes áhítat“

Halálával a magyar irodalom szegényebb, a pataki Alma-Mater nagy neveltjeinek pantheonja gazdagabb lett egy névvel.

Halálozás. Deák Geyza főgimn tanárt és családját mélységes gyászba borította édesanyjának halála, ki 84 éves korában csendesen „elaludt, mint végig égett fáklya“, ahogyan a temetési szertartást végző Nagy Béla theol. tanár mondta. A temetés, melyen a Kórus énekelt. 21-én ment végbe. A család fájdalomában a koporsónál testületileg megjelent tanári karral és a rokonokkal együtt mi is osztozunk.

„A Kollégium Nemes Tanuló Ifjúságának“ címmel a szeniori hivatalhoz a következő tartalmú levél érkezett:

Kivonat az O. R. L. E. 1923. okt. 22. napján Sárospatakon tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

4. szám.

Ugyancsak elnök indítványára a tisztáninneri e.-kerületi elnökségnek, a sárospataki kollégiumnak, a helybeli ref. egyháznak, a kollégium ifjúságának, a város

közönségének, — utóbbinak a szíves elszállásolásért is, köszönetet szavaz.

írta: Dr. Erdős Károly titkár.

Vallásos estélyek. A belvárosi ref. iskolában minden kedden, Kispatakon Nádaskay Mihály presbíter házában minden csütörtökön és vasárnap vannak vallásos estélyek, melyeken a theológusok — helyesebben egy pár theologus — is állandóan közreműködnek.

Kérelem. Kérjük azokat, akiknek üres szivardobozaik, használhatatlan keményfa deszkadarabjaik vannak, alkalomadtán juttassák el azokat cserkészcsapatunk valamelyik tagjához, hogy cserkészeink lombfűrészmunkákhoz felhasználhassák és ezzel pótolják a különben beszerezhetetlen nyersanyagot. Tisztelettel: a 134. sz. „Hegyaljai Erdő” cserkészcsapat parancsnoksága.

Képzéskészítés. Bálint József festőművész febr. 10 — 17-éig a Polgári-Kaszinóban képzéskészítést rendezett.

Exmissió. A IV. é. theológusok tömör falanxa megbomlott. Keitlen közülök, mint exmittált segédlelkészek már részt a sajtóhíd végén sár irányában szereznek tapasztalatokat részint Rimaszombatban szörnyülködnek azon, hogy mennyire más az élet, mint a theologia. Bényey József Kiss Ernő esperes mellé, Molnár Gyula Czinke István püspök mellé küldetett ki

Pályázat. Az „Ifjúsági Egyesület” kiírta hagyományos márc. 15-i ödapályázatát. Beadási határidő 1924. márc. 5. Díj: 25000 K és 15 k ö. Pályázatot hirdet még az „Egylet” eredeti, megzenésítésre alkalmas diáknótákra, melyek jelíggel levelekkel márc. 15-ig

adandók be a szeniorhoz. Első díj 15000, második díj 10000 K. Palyanyertes munkák a Közlönyben is napvilágot fognak látni.

Farsangból A tanítóképző-intézet ifjúsága a tanári kar közreműködésével febr. 9-én műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendezett, amely — mint halljuk — minden tekintetben jól sikerült.

Márc. 15. Az „Ifjúsági Egylet” február 16-iki közgyűlésén foglalkozott márc. 15-ének megünneplésével. Az ünnepek az egész napot be fogják tölteni. Reggel 1/29 órakor kezdődnek ünnepi istentisztelettel, délelőtt folyamán az újonc cserkészek tesznek fogadalmat ünnepély keretében a torna-téren vagy kedvezőtlen idő esetén az imateremben. Délután 3 órakor nagy ünnepély a tápintézetben, melyen az ünnepi beszéden kívül a Kórus és vegyeskari szereplések, zenekari-, tárogató-számok, szavalatok, tánc, stb. fogják gazdagítani a műsort. Utána cserkész szindarabok és jelenetek előadása a tanítóképző intézetben. Este műkedvelő előadás, utána tánc reggelizés. Az ünnepélyek jóvelmelé részben a „Közlöny”-alakra, részben a „Diáksegélyalakra” fordítatik. A vigalmi bizottság tagjai lettek: Csáji Pál, Gaál László, Makó Dezső, Nagy Sándor, Oláh István, Vacszy István, Béky Zoltán, Nemcsik Endre, Bartha László, Veress Aladár, Varga Imre és Magyar Zoltán. Meghívót fog kapni a „Közlöny” minden előfizetője, a márciusi számban pedig részletes riport jelenik meg az ünnepekről és táncmulatságról, melyben a bálon megjelent hölgyek is fel lesznek sorolva.

A ref. egyház 23-iki műkedvelői előadásával és táncmulatságával kapcsolatban — egy jó sajtóhiba révén — meghívóján *jó láncosokat* is ígér a megjelenteknek.

Iég. Annak az öröme, hogy (feledékenységből) nem fizető előfizetőink sem vitték jégre „Közöny“-ünk ügyét, az új félév első számában hangulatos riportot akartunk közölni a jégről, hol oly pezsgő és eleven élet folyt (pardon, sikamlott) az elmúlt hetekben. Mire azonban munkatársunk a buzgalomtól égve leért a jégre, az olvadásnak indult, korcsolyázóknak se hire, se hamva, — így hosszú orral, tudósítás nélkül tért haza.

A mozi. Ugy tudjuk, hogy a pataki mozilátogató közönségnek nagyon jelentékeny százalékát a diákok teszik. Egyéb megjelenési valókat elhagyva, csak azt a kommentárt fűzzük ehhez, hogy ha így áll a dolog, miért nincs most is *diákjegy*? Patakon eddig semmiféle színház, cirkusz, mozi, bűvész s csepűrágó nem neglálta annyira a diákságot, hogy valami kedvezményt ne adott volna neki, csak épen most nem képes erre a „Koméniususz mozgó“? További következtetés az lenne a diákság részéről: ha a diákság nem kell a „Koméniususz“-nak, a diákságnak sem kell a „Koméniususz.“

A Magyar Ev. Keresztyén Diákszövetség téli konferenciája febr. 2—4. Régi problémák megoldása. Újaknak felmerülése, régi ismeret-ségek barátsággá erősülése, új kapcsolatok nagy lelki indítások, erősebb elhatározások, szilárdabb akarat: mindezt s még sok mindent jelent ez a konferencia an-

nak a 150 fiú és leánydiáknak, kik Budapest, Debrecen, Szeged, Pécs, Sopron, Pápa, Kecskemét, Sárospatak főiskolásait képviselték. Tudjuk, hogy az üres léhaság, erkölcstelen környezet, vagy sokszor az anyagi gondokkal való hősiez küzdelem mennyi kisértésnek, szenvedésnek, bukásnak teszi ki ezt a szegény magyar ifjúságot. Ettől kérdi meg a Diákszövetség: „Akarsz e diadalmaszkodni?“ s míg a szemek felcsillannak erre a kérdésre, odamutat a Megváltó keresztyére, melyen felemeltetett Krisztus a világ gyógyulására, mint az ércgyógyó a pusztában. A Diákszövetség a keresztyén személyiségben akarja a legmagasabb hatványra fokozni, s a jövődéz szolgálatába állítani azt a tömérdek értéket és energiát, mi a jövő Magyarországnak ma még a főiskolákon élő vezetőiben van. Erre a nemes hadjáratra való tömörülés, fegyverkezés és erőgyűjtés a célja az ilyen konferenciáknak, mint a legutólsó is. A konferencia előadói: ifj. Viktor János, Muraközy Gyula, Br. Podmaniczky Pál, dr. Victor Gabriella, Benkő István, Szőnyi Sándor, Szabó Imre, Hilscher Zoltán, mind aktuális diákproblémákat fejtegetve keresték azokra a helyes feleletet, hisszük, hogy nem hiába!

— **Előfizetésüket beküldték:**
Székely Sándor (Browneville) 25000 K. Tamaska János (Makos-Hotyka) 10000 K. Keresztessy Márta (Putnok). Göndöcz István (Abaújszántó). Dr. Kocsis Endre (Szerencs), Györék József (Alsó-Szegesd) 6—6000 K. Komjáthy Aladár (Ózd), Kovács Bertalan (Vily), Bajusz Imre (Megvaszó) 4—4000 K. Ifj. Radácsy György

(Szerencs), Varga Jenő (Szeged), Baksy István (Szikszó) Tantó János (T. Luc), H. Kiss Gézáné (Megyaszó), Csabai István (Kis-Kinizs), Ablonczy László, Lipták István (A. Szuha), Dr. Szilva Ferenc, Dr. Seress István (Putnok), Tóth Edit (Tolcsva), Br. Vay Elemér (A.-Zsolca), Farkas István (Miskolc) 3—3000 K.-t. Sárospatakról : Rácz Jenő 15000 K. Horváthy Gyula 8000 K, Cziráky Károly 6000 K, Dr. Kiss Sándor, Marton János, Dr. Szabó Gyula. Hódy József, Dr. Bálint Zoltán, Feldmesser Herman. Dr. Iczkovits Vilmos, Várszély Béla, Riesdorfer József, Gruska Lajos 5—5000 K, Kulcsár Tamás 4000 K, Szűcs István, Kánya Magda, Blénessy

János, Korláth Klárka, Dr. Batta István, Mészáros Lajos, Zsoldos Ilonka, özv. Pavletits Gyuláné, Kerekes Dezső, Fischer Fülöp, Kaczián Gyula, Takáts Bálint. Dr. Kondor Miksa, Novák Sándor, Neumann Mór, Rohoska József, P. Nagy Pál, Szepessy István, Végh Bertalan, Kállay Juliska, Kósa Sándor, Weinberger Samuel, Pavletits Ödön, Tatár Lajos, Dr. Pauliczky István, Bukoveczky Nándor. özv. Zsindely Istvánné, Zelles Lajos, Priscsák Adolfné, Princz Dávid, Bódy Dénes, Galgóczy Barna, Bodroγκözi Gazd. Vasut, Pács Vilmos, Andor Béla, Gönczi Miklós, Hrobár János 3—3000 K-t.

(Folyt. köv.)

A felelős-szerkesztő üzenetei.

Régielkhez. Balajton, Monokon, Dédesen, Pesten, Dorogmán. Életjelt et kéziratot!

Vén diák. Olvastuk „Múltam“ c. „versét,“ elmondhatjuk önnek mi is a költővel: „Múltadban nincs öröm,“ s bátran hozzátehetjük azt is, hogy „jövödben nincs remény.“

Petőfi halála. „Összecsikorognak a fogak, ha látják,

A magyar költőnek ily nagy pusztulását.“

Igaza van, nekünk is összecsikorogtak a fogaink, ne is pusztítson többé a költészet szent berkeiben ilyen versekkel!

Hazátlan. Munkája komoly kísérlet, küldjön még az otthonmaradottakból, hátha akad olyan, amelyik beválik.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban.

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Kadár József IV. é. hh.
